

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 147/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Babjak s.r.o., Zvonárska 8, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/69/2023-433 z 9. novembra 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/80/2023-439 z 9. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu č. k. 21CoP/69/2023-433 z 9. novembra 2023 (ďalej len „zrušujúce uznesenie“) v spojení s uznesením č. k. 21CoP/80/2023-439 (sťažovateľom nesprávne označené ako č. k. 21CoP/69/2023-439, pozn.) z 9. novembra 2023 (ďalej len „potvrdzujúce uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že [REDAKOVANÉ], matka maloletého [REDAKOVANÉ], sa v konaní vedenom pred Mestským súdom Košice pod sp. zn. 11P/20/2022 domáhala proti sťažovateľovi zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému spôsobom špecifikovaným v návrhu. Na pojednávaní konanom 3. novembra 2022 na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 11P/20/2022 matka so sťažovateľom navrhli súdu schváliť dohodu rodičov.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11P/20/2022 z 3. novembra 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v celom rozsahu prevzal do výroku rozsudku doslovné znenie návrhu dohody rodičov, avšak

zabudol formálne uviesť, že schvaľuje dohodu rodičov, pričom matka sa následne proti rozsudku okresného súdu odvolala. Sťažovateľ vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že odvolanie nebolo prípustné a bolo potrebné ho odmietnuť. Zároveň sťažovateľ navrhol opraviť rozsudok okresného súdu tak, aby výrok doplnil o znenie, že „Súd schvaľuje dohodu rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinnosti k maloletému....“, aby tak predmetný výrok rešpektoval verejnomočenskú autoritatívnu vôľu súdu, ktorú chcel prejavíť. Mestský súd zamietol návrh sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia, proti čomu sa sťažovateľ odvolal.

4. Krajský súd zrušujúcim uznesením zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie. Potvrdzujúcim uznesením krajský súd potvrdil uznesenie mestského súdu sp. zn. 11P/20/2022 z 28. júna 2023, ktorým mestský súd zamietol návrh sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo vyjadreniach k odvolaniu matky považoval jej odvolanie proti rozsudku okresného súdu za neprípustné, pretože došlo k schváleniu dohody rodičov tak, ako ju rodičia súdu predniesli, a súd len formálnym spôsobom opomenul do výroku uviesť, že schvaľuje dohodu rodičov; matka návrhom súdu schváliť dohodu rodičov modifikovala svoj pôvodný návrh a tým, že súd obsah dohody rodičov prevzal do výroku rozhodnutia v celom rozsahu, matke ako navrhovateľke vyhovel, čo malo za následok neprípustnosť odvolania matky, pretože v zmysle § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nebola matka stranou konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

6. Krajský súd sa absolútne žiadnym spôsobom argumentáciou sťažovateľa o neprípustnosti odvolania nezaoberal, arbitrárnym spôsobom rozhodol o odvolaní matky proti rozsudku okresného súdu, ktoré nebolo procesne prípustné. Krajský súd postupoval v rozpore s § 359 CSP, keďže matka maloletého nespĺnila subjektívnu podmienku prípustnosti odvolania. Osobou oprávnenou podať odvolanie je v prvom rade tá strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak odvolanie podala sporová strana, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jej neprospech. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že takáto ujma sporovej strane nevznikla, odvolanie musí odmietnuť. Tento názor podporujú aj závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené v uznesení sp. zn. 1Obo/8/2017 z 31. mája 2017, ako aj v uznesení sp. zn. 5Cdo/215/2010 z 9. novembra 2010.

7. Sťažovateľ tiež považuje za neprípustné, že porušovateľ rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia až po tom, ako rozhodol o odvolaní matky proti rozsudku okresného súdu, ktorého opravy sa sťažovateľ domáhal.

8. Podľa názoru sťažovateľa opomenutie súdu uviesť do výroku rozsudku, že súd schvaľuje dohodu rodičov, možno považovať za inú zrejmu nesprávnosť v zmysle § 224 CSP, pretože existuje zjavný rozpor medzi obsahom verejnomočenskej autoritatívnej vôle, ktorú súd svojím rozhodnutím v okamihu jeho vyhlásenia (vydania) prejavíť chcel a ktorej obsah je z dôvodov rozhodnutia bezpečne poznateľný, a obsahom samotného rozsudku ako prejavom tejto verejnomočenskej (autoritatívnej) vôle. Sťažovateľ poukázal na závery ústavného súdu, ktoré pripúšťali opravu inej zrejmej nesprávnosti v obdobných prípadoch (sp. zn. II. ÚS 570/2018, sp. zn. II. ÚS 576/2013).

Totožné závery o tom, čo možno považovať za inú zrejmu nesprávnosť, prevzal do svojej rozhodovacej činnosti aj najvyšší súd v uzneseniach sp. zn. 6Cdo/162/2017, sp. zn. 7Cdo/182/2021, sp. zn. 2Cdo/310/2018 a sp. zn. 9Cdo/75/2022.

9. Krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, že formálne opomenutie súdu spočívajúce v tom, že súd vo výroku neuviedol, že schvaľuje dohodu rodičov, napriek tomu, že tak preukázateľne chcel vykonať, možno považovať v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu a najvyššieho súdu za inú zrejmu nesprávnosť podľa § 224 CSP.

10. Krajský súd v bode 15 potvrdzujúceho uznesenia iba stroho konštatoval „relatívnu neurčitosť“ pojmu iná zrejma nesprávnosť, následne v bode 22 konštatoval, že v tomto prípade nejde o inú zrejmu nesprávnosť, a to opätovne bez akéhokoľvek odôvodnenia.

11. Sťažovateľ tiež poukázal na extrémne formalistický prístup krajského súdu, ktorý zrušil rozsudok okresného súdu bez akéhokoľvek materiálneho posúdenia okolností prípadu, zameriavajúc sa výlučne na pochybenie okresného súdu pri vyhlásení rozsudku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu o úprave práv a povinností k maloletému (výška výživného, styk s maloletým) na základe odvolania matky, ako aj uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie mestského súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na opravu výroku rozsudku okresného súdu tak, aby ho doplnil o znenie, že súd schvaľuje dohodu rodičov o úprave výkonu rodičovských práv. Sťažovateľ vyčíta odvolaciemu súdu jeho právny záver o nesplnení procesných podmienok na vydanie opravného uznesenia, predovšetkým kritizuje jeho právne úvahy a neopodstatnenosť jeho konštatovaní vo vzťahu k posudzovaniu inej zrejmej nesprávnosti ako dôvodu opravy. V súvislosti so zrušujúcim uznesením sťažovateľ kritizuje postup krajského súdu, ktorý odvolanie matky prejednal napriek tomu, že nebolo prípustné, pretože rodičia pred okresným súdom uzavreli rodičovskú dohodu (čo okresný súd opomenul uviesť vo výroku), matka bola v konaní pred okresným súdom úspešná, čím nebola splnená subjektívna podmienka prípustnosti odvolania.

13. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smeruje aj proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci, ústavný súd po rozhodnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 105/09 *mutatis mutandis* zastáva názor, podľa ktorého ak jeho rozhodovacia prax v minulosti spravidla nepripúšťala preskúmavanie rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorými boli zrušené v odvolacom konaní rozsudky prvoinštančných súdov, s poukazom na to, že takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a sťažovateľ má v každom prípade možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd podaním ústavnej sťažnosti proti konečnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, je namieste na tomto názore zotrvať, avšak v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov civilného sporového konania nie bezvýhradne (m. m. III. ÚS 686/2017, II. ÚS 101/2019, III. ÚS 400/2020).

14. Prípadi hodnými odlišného prístupu sú najmä prípady takých zrušujúcich rozhodnutí, ktorými bolo porušené základné právo sťažovateľa ústavne procesného charakteru. Odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho súdu a napravenia jeho pochybenia tohto druhu by bol totiž účastník vystavený v nasledujúcom konaní v niektorých prípadoch neodstrániteľným následkom aplikácie záväzného právneho názoru, ktorý je poznačený porušením ústavne procesných práv. Nebola by účinnou ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb ústavným súdom, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím akceptujúcim právny názor vyslovený odvolacím súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavne procesných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. III. ÚS 46/2013).

15. Takto formulovaný a postupne sa stabilizujúci názor (napr. aj vo veciach sp. zn. II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011, III. ÚS 686/2017, II. ÚS 101/2019) si pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto veci vyžaduje, aby ústavný súd skúmal, či právny názor vyslovený odvolacím súdom v napadnutom zrušujúcom uznesení kladie v celej jeho šírke na ďalšie rozhodovanie v sťažovateľovej veci záväzné požiadavky vedúce k porušeniu označených práv sťažovateľa, ktoré by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné.

16. Vychádzajúc z týchto úvah, posudzoval ústavný súd napadnuté zrušujúce uznesenie predovšetkým z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti jeho odôvodnenia, pretože i uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej právoplatne nekončí, musí spĺňať požiadavky plynúce z viacerých čiastkových aspektov základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie. Aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa prvoinštančné rozhodnutie zrušuje a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, musí dosahovať takú kvalitu odôvodnenia, aká preň vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru, a tiež jeho výrok musí mať potrebný právny základ v ustanoveniach nielen procesného, ale i hmotného práva, ako aj náležitú oporu v odôvodnení. Nerešpektovanie najmä týchto požiadaviek by pri neskoršom ústavnosúdnom prieskume meritórnych rozhodnutí všeobecných súdov vo veci samej už nebolo napravitel'né. Ústavný súd skúmal i to, či postup odvolacieho súdu má pre sťažovateľa v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavnosúdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia neodstrániteľné následky.

17. Ústavný súd posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti hodno podotknúť, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na

spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

18. Predovšetkým vo vzťahu k napadnutému potvrdzujúcemu uzneseniu ústavný súd konštatuje, že určujúcou je výroková časť súdneho rozhodnutia. Súdne rozhodnutie je totiž záväzné len vo výroku, nepostačuje preto, ak sa súd k určitej otázke vyjadruje iba v odôvodnení. Z výrokovej časti rozsudku okresného súdu, ktorý bol predmetom odvolacieho prieskumu, vyplýva, že okresný súd síce vyhlásil meritórne rozhodnutie v znení, ktoré korešpondovalo s návrhom rodičov na uzavretie rodičovskej dohody, avšak samotná výroková časť rozsudku okresného súdu výslovné schválenie rodičovskej dohody neobsahuje a ani zo zvukového záznamu (pozri bod 17 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia, bod 21 potvrdzujúceho uznesenia) taká skutočnosť nevyplýva. Sťažovateľom navrhovaná oprava by tak presahovala charakter opraviteľnej vady (aj v ponímaní inej zrejmej nesprávnosti), a to za situácie, že nie je možné s určitosťou (bez pochybností) ustáliť, čo mal zákonný sudca v úmysle v rozsudku vyhlásiť, ale tak neurobil, či už úmyselne, alebo išlo o ľudské zlyhanie.

19. Pokiaľ sa preto sťažovateľ domáhal vydania opravného uznesenia, ktorým by bol výrok rozsudku okresného súdu doplnený o výslovné vyhlásenie, že súd schvaľuje dohodu rodičov, čo mestský súd zamietol a krajský súd potvrdil, nemožno ich procesný postup považovať za rozporný so zákonom.

20. S predmetným rozhodnutím úzko súvisí aj sťažovateľom namietané rozhodnutie krajského súdu o zrušení rozsudku okresného súdu vychádzajúce z predpokladu, že rodičovská dohoda schválená nebola, a preto nebolo možné postupovať podľa § 122 Civilného mimosporového poriadku (rodičia nie sú oprávnení podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým bola schválená dohoda rodičov, pozn.), čo vyústilo do meritórneho prejednávania odvolania matky s právnym záverom, že súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne pri zisťovaní skutočného stavu veci, najmä čo sa týka majetkových pomerov sťažovateľa a odôvodnených potrieb maloletého, čo platí aj pre schvaľovanie rodičovskej dohody, ktorá má byť v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

21. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že procesný postup krajského súdu, ktorý neodôvodnil svoje zrušujúce uznesenie vo vzťahu k odvolacej námietke o absencii subjektívnej podmienky prípustnosti odvolania na strane matky, bol nesprávny. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia výslovne otázku, či bolo súdom rozhodnuté v ne/prospech matky ako odvolateľky, neposudzoval, avšak vzhľadom na jeho právne závery o pochybeniach okresného súdu pri dokazovaní, a teda ustálení skutkového stavu a následného posúdenia rozhodných skutočností danej právnej veci, taký neprospech (za špecifických okolností tejto právnej veci) vzhliadol.

22. Napokon ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nekonkretizuje, akým spôsobom mali byť napadnutým zrušujúcim uznesením krajského súdu porušené jeho práva. Pokiaľ sú tvrdenia sťažovateľa o existencii vôle oboch strán konania uzavrieť rodičovskú dohodu o úprave práv a povinností k maloletému správne, potom nič nebráni súdu prvej inštancie (bez potreby ingerencie ústavného súdu), aby po vrátení veci na ďalšie konanie prípadnú rodičovskú dohodu schválil, riadiac sa zároveň záväzným právnym názorom odvolacieho súdu zdôrazňujúcim predovšetkým nevyhnutnosť prihliadať na potreby maloletého, čím rovnako nemôžu byť práva sťažovateľa negatívne zasiahnuté.

23. V naznačených súvislostiach je z pohľadu ústavného súdu pri posudzovaní porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru určujúcim kritériom výsledková spravodlivosť (bod 17 odôvodnenia tohto uznesenia), ktorá nebola v prípade sťažovateľa porušená a ani sťažovateľ žiadnu nespravodlivosť či porušenie svojich práv dosahujúce ústavnú intenzitu nenamietal.

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutými rozhodnutiami nie je príčinná súvislosť, ktorá umožňovala vyslovenie ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Za daného stavu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Libor Duľa
predseda senátu